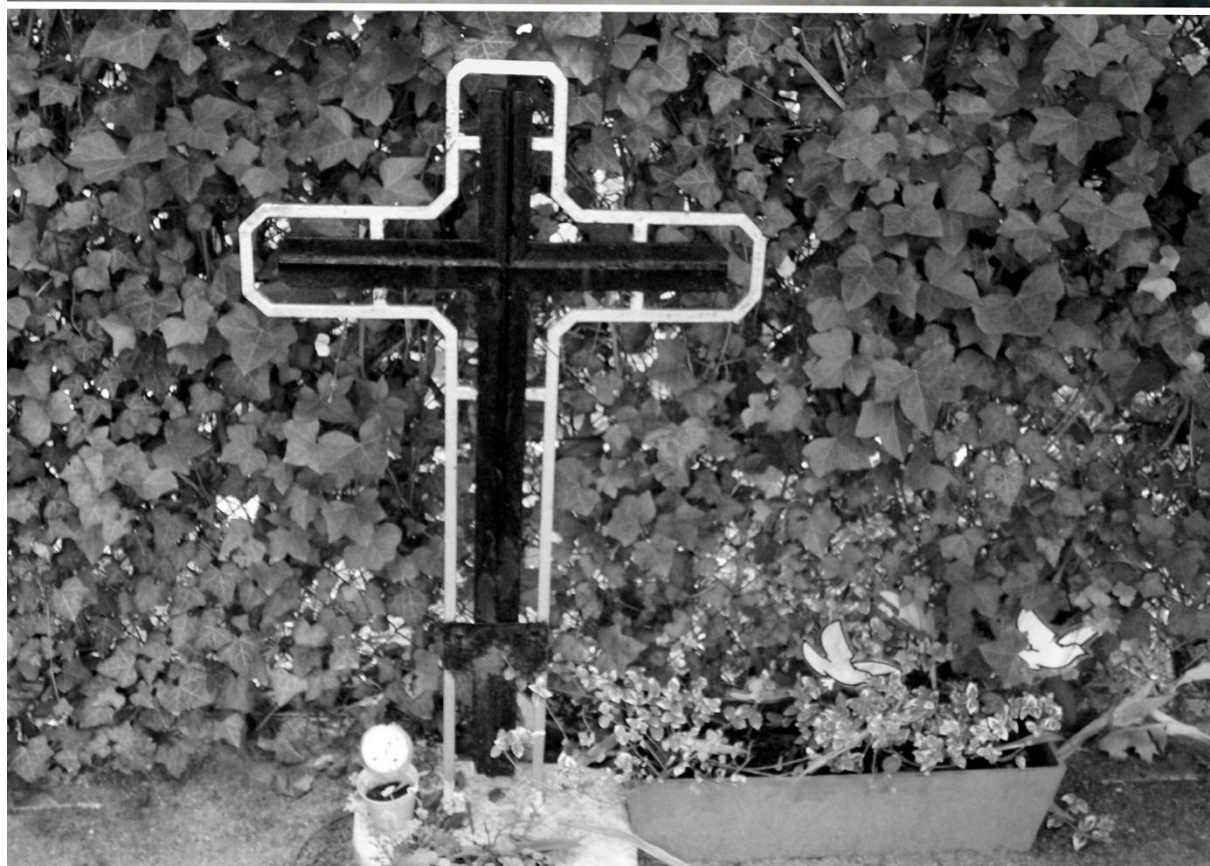

De operaties van het Geheim

De operaties van het Geheim Leger Limburg in september 1944

De militaire bevrijding van de Belgische provincie Limburg

Op zaterdag 2 september 1944 overschreed een geallieerde troepenmacht de Belgisch grens om een einde te maken aan vier jaar Duitse bezetting en nazibewind.

's anderendaags werd Brussel bevrijd en de Amerikaanse tankdivisies onder bevel van generaal Omar Bradley rukten op naar Oost-en Zuid-Limburg in de richting van de hoofdplaats Hasselt¹.

Het Britse 30ste *Legercorps*, onder leiding van luitenant-generaal Brian Horrocks², gesteund door de *Belgian Brigade* van luitenant-kolonel Piron³, kregen de noordelijke sector van Limburg en vervolgens de Maaskant toegewezen als objectief.

Luitenant-kolonel Jean-Baptiste Piron

Via *Radio London* riep de Belgische regering op 31 augustus 1944 vanuit Engeland op om de weerstand in België te mobiliseren, zodat zij de geallieerde reguliere troepen zouden steun bieden om de vijand en zijn collaborateurs te verjagen. Dit was de ultieme boodschap voor de weerstandsgroepen om onder de naam *Geheim Leger* in actie te komen⁴.

Ongelukkig genoeg werden vele clandestiene radioberichten door de *Funkabwehr* onderschept en herorganiseerde de Duitse troepenmacht zich onder de codenaam *Herbststurm*, geleid door *General-Oberst* Kurt Student⁵.

Generaal Kurt Student

Generaal Student vormde op maandag 4 september 1944 met zijn *Ister Fallschirmjäger-Armee* een speerpunt aan het Albertkanaal.

Zijn troepen waren samengesteld uit een amalgaam van jonge gevechtseenheden, zoals : zijn *Fallschirmjäger Regimenten*, *Luftwaffe Divisionen* en de *Waffen SS-Grenadierregiment Landstorm Nederland*.

De provinciale leiding van de BNB (*de Belgische Nationale Beweging*) in Limburg

Sinds de inval van de Duitse *Wehrmacht* in de Sovjetunie in juni 1941 werd de BNB-weerstandsafdeling in de provincie Limburg (Zone II) geleid door een jonge tandarts uit Hasselt : Robert Lefèbvre, zoon van Albert Lefèbvre⁶, kapelmeester van het 11de Linieregiment.

Robert Lefèbvre werd geassisteerd door luitenant Kalmès, lid van het 11de Linieregiment te Hasselt. Maar op 8 mei 1942 vond de arrestatie plaats van Robert Lefèbvre en moest er een nieuwe provinciale leider gekozen worden.

Dit gebeurde op zaterdag 6 juni 1942 in een zaaltje boven het café *Bij de Witte* van Henri Meys te Runkst-Hasselt in de Gaarveldstraat 109.

Net als cafébaas Meys waren de weerstandsleiders uit de provincie Limburg hoofdzakelijk ex-militairen, die uit krijgsgevangenschap waren teruggekeerd. In totaal verzamelden er twaalf leden van de BNB⁷, die uit hun rangen Tony Lambrechts⁸ voorstelden als vervanger van Robert Lefèbvre.

Tony Lambrechts uit Wijer was ongehuwd en 1ste sergeant geweest in het Belgisch leger, net als zijn broer René. Sommige van deze weerstanders waren door de bezetter aangesteld bij de belastingsdienst in de provincie Limburg, waardoor ze de gelegenheid kregen om zich te bewegen en onderling contacten met elkaar te onderhouden.

Antoine (Tony) Lambrechts

Tactische vergaderingen werden belegd in het café van Henri Meys of bij ex-militair Ernest Lefevre⁹ in Hasselt.

Helaas werden op 7 februari 1944 drie van deze stichtende kopstukken van de BNB Limburg gearresteerd en getransporteerd : Pierre Hick (+ 15 april 1945), Jean Maesen (+ 4 maart 1945) en Leon Theunissen (+ 15 april 1945) overleden te Saal an der Donau (D), een satellietkamp van het concentratiekamp Flossenburg, en nog vier andere verzetsleiders¹⁰.

De BNB Secteur Herk-de-Stad

Op 11 januari 1944 schreef Antoine 'Tony' Lambrechts¹¹, bevelhebber van BNB van de provincie Limburg, een brief waarin hij vermeldde dat de weerstand in Herk-de-Stad erkend werd als een onafhankelijke *Secteur* van de BNB¹².

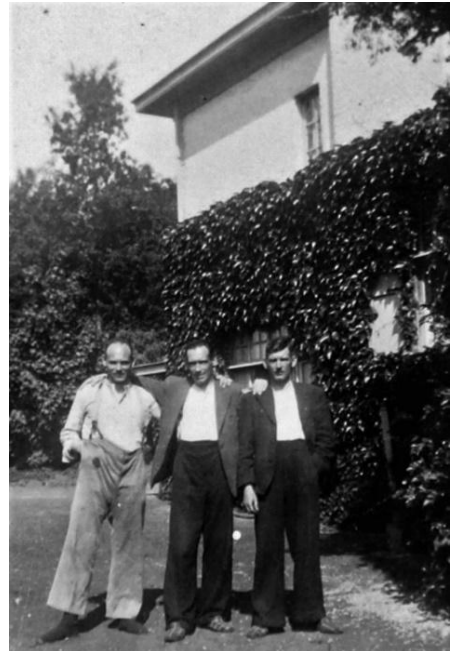
Officieren van Herk-de-Stad in uniform van BNB : Romain Leenaers, Henri Creten, René Carlens en Eugène Thiery, collectie mr. Jozef Thiery

Het hoofdkwartier van de BNB Limburg was in juli 1943 gevestigd in de villa *La Tourelle* te Ophoven¹³.

In 1944 werd het provinciaal hoofdkwartier van Tony Lambrechts ingericht in de villa van Jozef Claes-Mathys uit Kermt, bij het kasteel *Sint-Jansberg* te Zelem, maar een razzia in de zomernacht van 30 juni 1944 maakte daar een eind aan¹⁴.

Kasteel van Sint-Jansberg te Zelem

Rechts : Louis, Tony en René Lambrechts aan de villa Claes te Zelem, schuiloord van de BNB Limburg, omstreeks lente 1944, collectie Gaby Dupain, uit Heks

Op 3 september 1944 stelde Tony Lambrechts een handgeschreven mobilisatiebevel op onder zijn codenaam LBC1 (*Légion Belge 1*), gericht aan sectoroverste van Herk-de-Stad, René Carlens¹⁵ (VN/AL/B61 en LH12) uit Stevoort, dat luidde als volgt :

“Dezen avond om 19u15 per radio het bevel gekregen om de refuge te vervoegen. Binnen de 36 uur moeten de laatste mannen in de refuge zijn. Wie ontbreekt is deserteur en wordt als vijand behandeld. Plaats der refuge op 200 meter van kasteel Kiewit tusschen Hasselt-Zonhoven in de bosch. Wachtwoord voor de aankomenden; ze worden aangesproken met ‘Sportwereld’ en ze antwoorden ‘Het Laatste Nieuws’.

De mannen brengen voor 48 u. eten mee. De ploegen voor de parachutage te Lummen¹⁶ moeten vanuit de refuge hun parachutage volbrengen. In ieder geval goed luisteren op de post om 19u15 morgenavond : ‘Le typhus est ... enz. Verder nieuws volgt. Uw LBC 1.

Aan het schuiloord bij het kasteel van Kiewit zou er een Britse wapendropping plaatsvinden. De afspraak luidde dat de leden van het *Geheim Leger* zouden verzamelen op dinsdagmiddag 5 september 1944 op 200 meter van het kasteel Vroonen te Kiewit.

Kasteel van Kiewit © foto auteur, 19 december 2021

Een Duits tegenoffensief en bedreigingen voor de weerstand in Limburg

In een vertrouwelijke nota van 4 september 1944 schreef de Duitse veldmaarschalk Walter Model¹⁷ vanuit het hoofdkwartier in Chaudfontaine¹⁸ aan generaal Friedrich Christiansen¹⁹, *Wehrmachtsbefehlhaber in den Niederlanden*²⁰ :

Links : generaal Walter Model

Rechts : generaal Friedrich Christiansen

“De sterk aangroeiende eenheden, op militaire leest georganiseerde benden, betekenen een ernstig gevaar voor de terugtrekkende strijdende troepen.

Deze laatsten kunnen niet meer voldoende steunen op de beschermingstroepen van de Wehrmacht. Weerstandsgroeperingen achter het front moeten met alle krachten en uiterste brutaliteit neergeslagen worden ...”

Bevelhebber Tony Lambrechts gaf om middernacht van 3 op 4 september 1944 bevel aan de sectoroversten om zich met hun manschappen onverwijd te verzamelen in hun *refuges* (schuilplaatsen)²¹.

Hij waarschuwde dat al degenen die er niet zouden zijn, als deserteurs beschouwd werden.

“Bereid U voor om de geparachuteerde wapens van de geallieerde troepen op te vangen. De guerillaoorlog is officieel verklaard. Val de vijandelijke opslagplaatsen en voertuigencollonnes aan. Verniel het materiaal van de vijand. Gooi de wegwijzers overhoop. Tracht gevangenen te maken. Het is uw plicht de geallieerden op alle mogelijke manieren te helpen. Van nu af aan moeten wij de vijand beletten vernielingen aan te brengen in de koolmijnen. Ze moeten door speciale ploegen beschermd worden.

De mannen moeten hun overall aantrekken en de driekleur dragen op hun muts en arm. Men verwacht van ons, dat wij zelfs na de bevrijding van het grondgebied georganiseerd blijven, om gewapenderhand aan de zijde van de geallieerden deel te nemen aan de eindstrijd tegen het land van de moffen.

Van nu af aan zullen de sectoroversten de leiding van de operaties nemen.

PS : Voor de geallieerden heten wij G.L. wat Geheim Leger betekent”.

De voorschriften om militair deel te nemen aan de eindstrijd waren opgelegd door kolonel Ivan Gérard (codenaam *Torquemada*), aangeduid als bevelhebber van alle Belgische strijdkrachten. In overeenstemming met de militaire graden werden de leiders van het *Geheim Leger* op militaire leest geschoeid en als volgt bekleed : provinciaal leider Tony Lambrechts werd luitenant-kolonel; sectoroverste René Carlens werd kapitein; brigade-overste Romain Leenaers werd onderluitenant en de sectie-oversten werden sergeant.

Volgens de *Conventie van Den Haag* uit 1907²² moesten de geheime troepen op militaire basis georganiseerd zijn, vandaar dat de *Belgische Nationale Beweging* (BNB) en de *Légion Belge* (LB) formeel op 1 juni 1944 overgingen in het *Geheim Leger/Armée Secrète*, behorende tot de reguliere strijdkrachten in België

Om erkend te worden als geregelde troepen moesten de leden van de weerstand voortaan over een uniform beschikken. Voor de leden van het *Geheim Leger* was de witte *salopette* (overall) voorgeschreven met de blauwe alpinomuts, met het lint in Belgische driekleur; op de linkerbovenarm moest de armband in de driekleur van het *Belgisch Geheim Leger* bevestigd worden. Alle wapens moesten openlijk gedragen worden ...

Luitenant-kolonel Tony Lambrechts en naast hem zijn adjunct Guillaume Claes

Stoottroepen van de Sector Herk-de-Stad

Sinds juni 1942 waren er tien secties samengesteld in de 1ste Brigade van de *BNB Secteur Herk-de-Stad*, die *de stoottroepen* werden genoemd, bestaande uit een groep van 30 vastberaden mannen. De leiding was toevertrouwd aan brigade-overste Romain Leenaers, geassisteerd door twee adjuncten Joseph Stassen en Jules Lowel.

Elke sectie had twee sectie-oversten en een ploegoverste. Tijdens een vergadering op het kasteel van Halbeek van de familie Thiery werd door Tony Lambrechts aan zijn manschappen van het *BNB Secteur Herk-de-Stad* de eedformule opgelegd, die als volgt luidde :

*“Ik zweer voor God en op mijn eer nooit met een enkel woord iets te verraden van mijn zending. Ik wil mijn Koning en zijn land dienen”*²³.

Manschappen van de knooppunten Donk-Loksbergen te Lummen, Thiewinkel

In september 1944 was in Lummen het nieuwe hoofdkwartier en commando van het *Geheim Leger Zone II Limburg* gevestigd.

Op maandagavond 4 september 1944 verzamelden de leden van het *Geheim Leger Knooppunten Donk-Loksbergen* en *Geet-Betz* zich te Lummen in de bossen aan het kasteel *Het Lagendal* in het gehucht Thiewinkel²⁴.

Tijdens de nacht verwachtte het *Geheim Leger* een dropping van Engelse wapens en munitie. Ook de stafofficieren van de

sector Herk-de-Stad kwamen in enkele boerderijen van Thiewinkel de nacht doorbrengen, in totaal met een veertigtal manschappen.

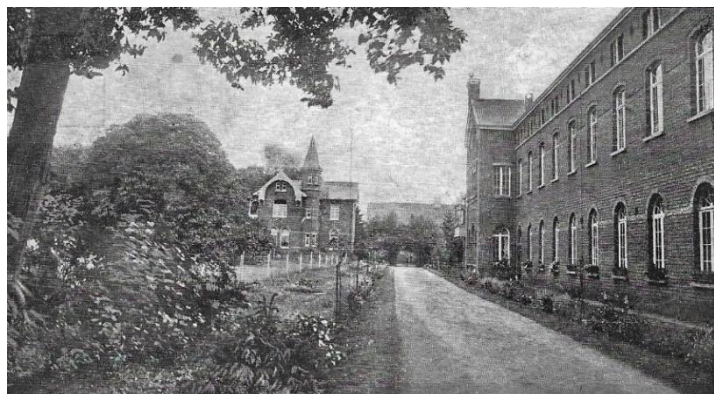
Brigade-overste Romain Leenaers (LB312) uit Donk²⁵ had het bevel over de sectie Donk om de wapendropping in goede banen te leiden. Daarom voorzag hij de manschappen van elektrische schijnwerpers om het geallieerde vliegtuig te leiden. Alleen kwam er geen parachutage, zodat de weerstands-eenheid aangewezen was op het afwachten van de aankomst van naderende Britse tanktroepen.

Romain Leenaers (links) en Eugène Thiery in Herk-de-Stad,
collectie notaris Jozef Thiery

Op dinsdagmorgen 5 september 1944 werd er dan beslist door sectoroverste René Carlens om met een vijftigtal manschappen te vertrekken naar de *refuge* van Kiewit. De BBC had weliswaar op 5 september 1944 nog bericht dat het opperbevel van de geallieerde strijdkrachten besloten had om alle droppings van wapens voor het semi-militaire verzet op Belgisch grondgebied te staken. Maar dat slechte nieuws bereikte de weerstandstroepen niet meer tijdig om de operatie in Kiewit af te gelasten. Communicatiemiddelen stonden toen nog in de kinderschoenen²⁶.

Op woensdagvoormiddag 6 september 1944 kreeg Romain Leenaers²⁷ de melding van een kloosterling uit Lummen dat er Duitse troepen aanwezig waren nabij het Sint-Ferdinand-klooster²⁸ en op het Lindekesveld.

Sint-Ferdinandsgesticht te Laren,
gehucht van Lummen

De weerstanders verplaatsten zich per fiets maar lieten die achter om te voet te vorderen. In het gehucht *Lindekesveld* hadden ze een plotse ontmoeting met een Duitse militair die vanuit het venster in de hoeve Clerckx met een witte zakdoek zwaaide ten teken van overgave. Maar opeens werd het vuur verraderlijk geopend vanuit deze Duitse hinderlaag.

Daarbij werd hun ploegoverste Georges Morren dodelijk geraakt door een kogel in de borst.

De weerstanders moesten met hun gesneuvelde kameraad de aftocht blazen.

Georges Morren werd op zijn 25ste verjaardag in zijn geboortedorp Donk plechtig ten grave gedragen, gesneuveld voor België²⁹.

Foto en bidprentje Georges Morren, collectie André Smeets Erfgoedcel Herk-de-Stad

Even later zuiverden de Britse troepen Lummen van deze bezetters. Een 70-tal *Fallschirmjäger* werd 's anderendaags door de Engelsen naar het dorpscentrum van Lummen gebracht en vervolgens door weerstanders naar de Herkenrodekazerne in Hasselt gevoerd³⁰.

De Britse troepen verloren ook zes manschappen bij hun opmars om Hasselt te bevrijden.

Begrafenisstoet te Hasselt van zes gesneuvelde Britse militairen.

Op 7 september 1944 werd Hasselt bevrijd door Amerikaanse tanktroepen.

Het Duits verdedigingsfront te Kiewit en Houthalen

Op dinsdag 5 september 1944 had *General-Oberst* Kurt Student, bevelhebber van het *1ste Armee Fallschirmtruppe*, opdracht gegeven om drie regimenten *Fallschirmjäger* en de *Waffen-SS Landstorm Nederland* te posteren langs de toenmalige rijksweg nr. 15 (huidige Kempische Steenweg, gewestweg N74) tussen de *Kempische Poort* te Hasselt en het centrum van Houthalen³¹.

Dit waren drie bataljons luchtlandingstroepen³² van *Regiment 21*, die niet behoorden tot de terugtrekkende *Wehrmacht*, maar integendeel tot opdracht hadden om een forse tegenaanval te organiseren.

Dit moest gebeuren onder het bevel van luitenant-kolonel Rudolf Löytved-Hardegg³³, geassisteerd door het *1ste bataljon SS-grenadierregiment Landstorm Nederland*³⁴, dat onder bevel stond van *SS-Kommandeur* Max Gebhardt³⁵.

Max Gebhardt (rechts) en Reichsführer SS Heinrich Himmler

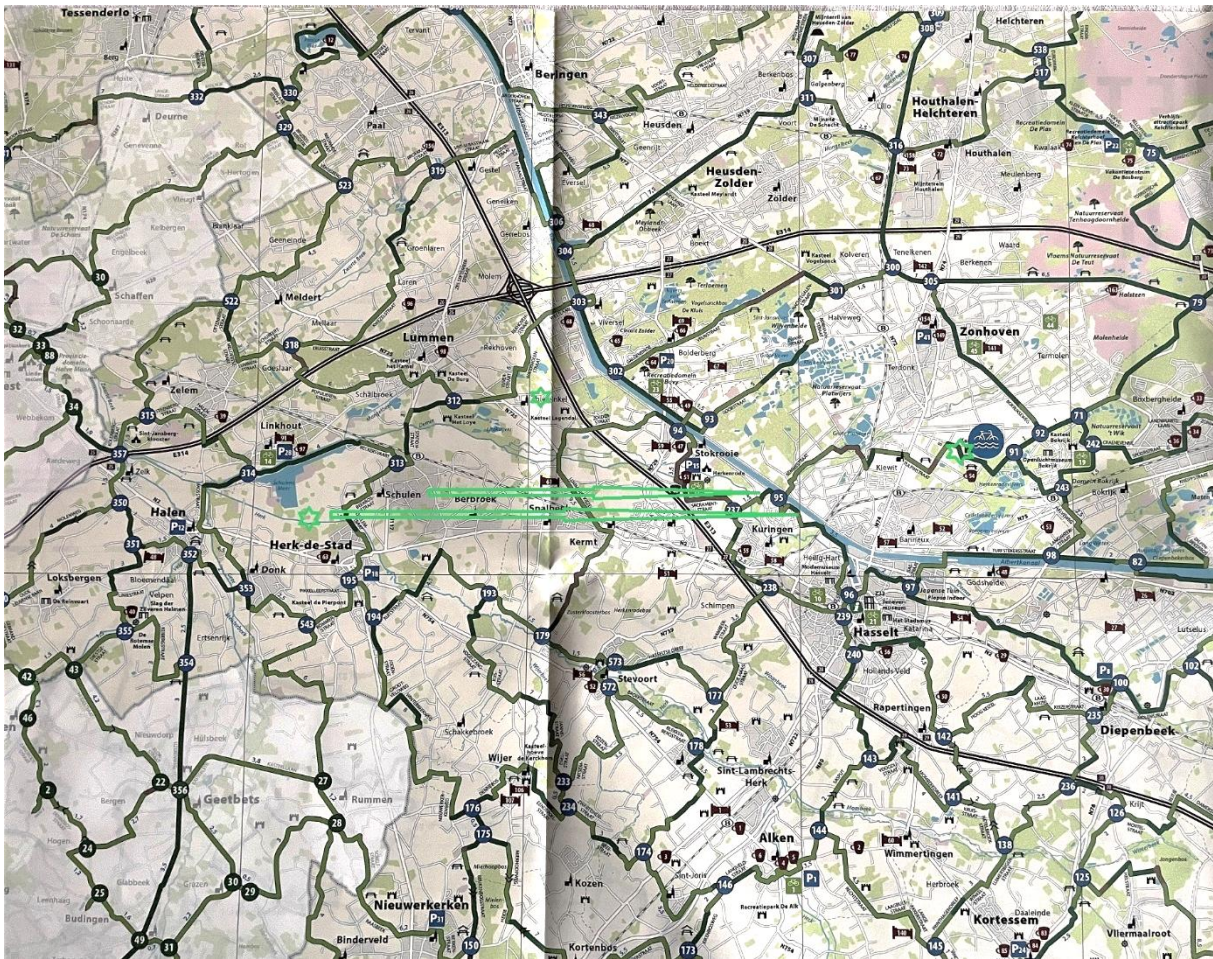
De overtocht van het Albertkanaal in Hasselt

Om de manschappen van het *Geheim Leger* uit Alken, Hasselt en Herk-de-Stad in staat te stellen om hun refuge in Kiewit te bereiken, moest het Albertkanaal overgestoken worden.

Richard Peeters (1936-2010) uit Schaffen schreef in deel III van zijn boek *Pilotenhulp Herk-de-Stad*, dat het *Geheim Leger Secteur Herk-de-Stad* op 5 september 1944 twee boten had opgeëist van de schippers Jan Vennekens³⁶ en August Debondt, die vrijwillig hierop zijn ingegaan.

De opeising gebeurde door Frans Vandingenen, destijds wachtmeester van de rijkswachbrigade te Herk-de-Stad³⁷, adjunct-sectoroverste van de BNB onder nr. 1013. Het opeisingsbevel was mede-ondertekend door sectoroverste René Carlens.

Omwille van de vele Duitse bewakingsposten aan de ondermijnde bruggen en oevers van het Albertkanaal, was een oversteek enkel mogelijk vanaf een onbewaakte zone.

Die plaats was vermoedelijk gesitueerd nabij Kuringen tussen de enige intacte brug aan de *Kempische Poort*³⁸ en de pas opgeblazen brug aan de Diestersteenweg.

Om een snelle overtocht te verwezenlijken hadden de weerstanders ook een kabel over de breedte van het kanaal gespannen om met een rail aan een katrol een militaire *abseiling* (rappel) te verkrijgen, maar de meesten hadden hiermee geen ervaring³⁹.

De overtocht van de manschappen van het *Geheim Leger* verliep echter wonderwel zonder incidenten omdat de Duitse wachtposten aan het kanaal de vlucht namen in noordelijke richting bij het zien van de deze landingstroepen. Vandaar uit lag de weg open naar de refuge van Kiewit.

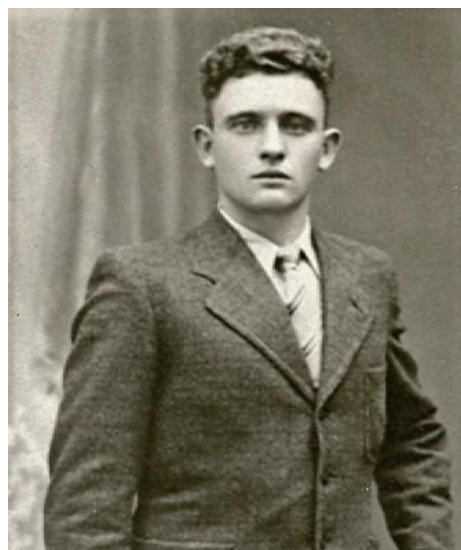

Weerstander François Poitevin uit Herk-de-Stad

Tijdens een gesprek met oud-verzetsman Cyrielle Wendrix (°1926) uit Halen op 7 oktober 2018 verklaarde hij me dat mijn schoonvader François Poitevin lid was van de *BNB Secteur Herk-de-Stad*.

Cyrielle Wendrix (links) en André Somers,
© foto auteur, Geetbets 7 oktober 2018

Bij de acties van het *Geheim Leger Limburg* op 5 september 1944 kreeg François Poitevin opdracht om bij de boten te blijven, die de manschappen moesten overzetten aan de oostzijde van het Albertkanaal.

Franciscus Benedictus Poitevin was de zoon van Odilon Poitevin en Maria Ludovica Vanreppelen uit Herk-de-Stad⁴⁰. Hij werd geboren te Donk op 29 september 1913. Na het overlijden in 1938 van zijn grootmoeder, de weduwe Carolina Poitevin-Grauls, woonde François Poitevin in bij de familie Schuermans-Demeer te Herk-de-Stad in de Houwijkerstraat. Hij werkte toen als mijnwerker te Eisden en later in Winterslag. Hij had ook een bijbaantje als hovenier bij de zusters ursulinen te Herk-de-Stad, totdat hij in 1939 werd afgelost door Cyrielle Wendrix.

François Poitevin, 1947, verzameling Poitevin-Vanhove

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd François Poitevin vanaf 1 augustus 1943 door Raymond Van Wing⁴¹ uit Herk-de-Stad, aangesloten als soldaat-weerstander bij de BNB afdeling Herk-de-Stad nr. LB 10.710..

Volgens de lijsten van de *Iste Brigade LB Secteur Herk-de-Stad*⁴² behoorde François Poitevin bij de *Iste Sectie*, geleid door de sectie-oversten Raymond Van Wing en Theophiel Schepmans.

S.C. L.C. 61 SCHEPANS Louis			
Lis O A92 L 1013			
Br. O L.B.C.312			
A92.1 L.B.C. 312 STAS Joseph		A92.2 LBC 313 bis	
Sie 1	10701 VAN WING R	Sie 2	10711 BARTHOLOMEVS Ruunen
10702 SCHEPANS Theophil	12 PRIJS Maurits	Sie 3	10721 VANDEL Julia
3 VANHOOF Jaef	13 DUICK Louis	22 MATRIS Gaston	Sie 10
4 POLLARIS Louis	14 RICHARD Florens	23 STEICHMANS Alfons	10751 THOMAS Emile
5 POLLARIS Florens	15 SMETS Louis	24 BOERHUIS Joseph	52 STRAUVER Adolf
Floog 0	6 VANHECHELEN Rene	25 GEBERTS Henkine	53 RAYMAEKERS Clément
7 VANHECHELEN Maurits	Floog 0	26 VAN WING Julia	54 VANSPON Joseph
8 VANERUM Marcel	16 VALKENBORCH	27 VANDERSHISSEN Joseph	55 STRAUVER Gustaaf
9 SMET Louis	17 PERESDOOMS Jules	28 HEYEN Albert	56 DOBBET Albert
10 POIIVIN Frans	18 BUEKENS Leon	29 VIKTORIES Emile	57 FLOSSI Alfons
	19 APPELTANS Edouard	30 TITS Francois	58 REINHARTS Omer
	20 WERTEN Rene		59 FIEDERTS Dognene
			10800 BUISELEN Jean
Sie 4	10731 PETS Modest	Sie 5	10741 VANSTRAELLEN A
32 SCHOTS Jules	12 NOLLENS-Alexander	Sie 6	10751 WERTENS Pieter Emile
33 SCHOTS Josef	PETERS Theodoor	52	
34 ROUVENS JULIO	43 NAZENS-Rita-Louis	53	SCHEPANS Louis
35 HAESVOETS Julia	SMETS Henri	54	SCHEPANS Marcel
Floog 0	36 DOLLEN Frans	55	SMETS Rene
37 VANDESTUURKEN Alfons	44 TERNEVEN Emile Joseph	Floog 0	56 DECLERQ Evarist
38 CLAESSENS Jules	45 DIESEN Georges	57	ABRAHAM-Emile
39 JANSSENS Josef	Floog 0	46 CROES Josef	TERNEVEN Ra
40 FRICKX Leonard	47 VANSTIJEN Herman	48	PROEN Louis
	49 PROEN Louis	49	CLAEYS Pierre
	50 PHILLIPS Silvain	55	KANGEREFS Joseph
		60	PETERS Richard
Sie 7	10761 BUELENS Laurent	Sie 8	10771 -Joesef-Dauid
52 GUYEN Richard	VANDEBON Joseph	Sie 9	10781
63 BRANTS Edouard	72 WUERTENBERGS Alfons	VERDONCK Rene	
64 HENDY Emile	73 BOUTEN Silvain	80	LOOSEN Alfons
65 BOERHANS Urbain	74 KWATFEN Louis	83	BORGERS Jules
Floog 0	66 MORREN Georges	75	CLAES-Joesef
67 GEMIS Odilon	68	SCHOTS Ferdinand	84
69	BRANTS GEORGES	Floog 0	76
70	VANDEWY Joseph	77	BORGERS Josep
71	CORTHOITS Victor	78	LEJURE Paul
		79	DEBOIS Jules
		80	WUERTENBERGS Louis
		81	RAYMAEKERS Ma
		82	FOOTMANS Emile
		83	BORGERS Francois
		84	DEBOIS Maurice

In die sectie waren nog zes manschappen actief, onder leiding van ploegoverste René Vanmechelen : Jozef Vanhove⁴³, Louis en Florent Pollaris⁴⁴, Maurice Vanmechelen⁴⁵, Marcel Vanerum⁴⁶ en Louis Smet⁴⁷.

<p>Kaart met opgave der oorlogsdiensten voor strijder 1940-1945</p> <p>afgeleverd aan <i>POITEVIN, François</i></p> <p>geboren te <i>Herk-de-Stad</i> den <i>19.08.1913</i></p> <p>graad : _____</p> <p>Stand : (1) ☐ Besoepelijk militair — Militiaan — Oorlogsvrijwilliger — (Gewapende weerstand — Weerstand — doe — de sluikpers — Agent van inlichtingen — setdienst.)</p> <p>Opgave der oorlogsdiensten : <i>Liekkend als gewapende weerstand van 01.08.1943 tot 15.10.1944</i></p> <p>(1) Het onnodige doorhalen. 14 OCT 68</p>	 <p>Volgnummer : 318825</p> <p>Handtekening van den houder : <i>Poitevin François</i></p> <p>VOOR DE DIRECTEUR : <i>Wouters M.</i> WOUTERS M. Kapitein van Administratie</p>
---	--

Uit zijn erkenningsdossier als gewapend weerstander blijkt dat François Poitevin op 30 december 1947 de quotatie : “goede weerstander” kreeg van sectoroverste Henri Carlens en op 20 juni 1948 de evaluatie “gunstig” kreeg van de sectorcommandant, Zone II Limburg, secteur Herk-de-Stad. Hij ontving nadien hiervoor twee medailles⁴⁸.

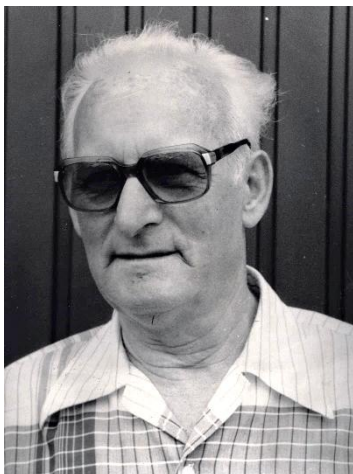
Tussen zijn persoonlijke bezittingen vonden wij in september 1990 nog zijn witte salopette en driekleurige armband van het *Geheim Leger*. Hij bezat tevens een vuistverweervuurwapen *Walther P 38* pistool, serienummer : 5746, met bijhorende lader en patronen (1943) in een zwart lederen foedraal⁴⁹.

François Poitevin overleed op 27 juli 1993 te Herk-de-Stad en werd daar op het kerkhof begraven.

Een bloedbad in de bossen van Kiewit

In de namiddag van 5 september 1944 was een groep van 200 manschappen van het *Geheim Leger* uit de sectoren Herk-de-Stad en Hasselt, verzameld aan de *refuge* in de buurt van het kasteel Vroonen te Kiewit. Sectie-overste Jean Franssens⁵⁰, die in gezelschap was van trambestuurder Henri Creten⁵¹ uit Herk-de-Stad, vertelde later hierover⁵² :

‘We trokken onze witte overalls aan en wachtten tevergeefs op de dropping. Wij konden echter niet meer verwittigd worden dat Londen de parachutage had afgeblazen. Onverwachts werden er door onze verkenners twee karren gesignaleerd, begeleid door enkele Duitse soldaten en ze openden het vuur. Eén Duitser werd neergeschoten, één kon ontkomen en twee werden gevangengenomen en naar het kasteel gebracht. Het schot werd gehoord tot op de weg Hasselt-Zonhoven ...

Jean Franssens, 1989 collectie André Smeets

Al gauw wisten de Duitsers dat er iets loos was rond het kasteel en een omsingeling van het domein zou niet lang op zich laten wachten. De leiding wist dat een gevecht aangaan met de Duisters zelfmoord was en gaf het bevel : “Redde wie zich redden kan, ieder voor zich !”

Louis Strijckers was in Kiewit een van de bevelvoerende officieren van het *Geheim Leger Secteur Hasselt*.

Louis Strijckers als reserve onderluitenant in 1940,
Collectie Karin De Greeve, Hasselt

Hij wachtte met zijn gewapende sectie totdat een van de twee Duitse munitiekarren over de Kiewitstraat aankwam en schakelde vervolgens de geleider van het gespan uit met een kolfslag. Enkele begeleidende soldaten werden gevangen-genomen en de kar met wapens en munitie werd in de richting van de refuge gereden⁵³.

Weerstanders Antoine Jans⁵⁴ en Jan Swijns⁵⁵ van het *Geheim Leger* uit Heusden waren destijds getuigen van de kaping van de Duitse munitiekar. Jan Swijns vertelde hierover in een verslag⁵⁶ : *‘Twee Duitsers werden op 5 september 1944 met paard en munitiekar door ons gevangengenomen in Kiewit. Omdat de Duitsers hun bestemming niet hadden bereikt, werd een gemotoriseerde eenheid uitgezonden om te zien waar ze bleven. Die werden door het Geheim Leger onder vuur genomen en gedood. Maar één Duitser kon ontkomen. Die heeft zijn regiment verwittigd’*.

Roger Reeckmans, die destijds slechts 16 jaar oud was en in Alken woonde, was samen met een sectie van het *Geheim Leger* op 5 september 1944 vertrokken naar Herk-de-Stad. Vandaaruit zou men gezamenlijk met de leden van het *Geheim Leger* van Herk-de-Stad naar Kiewit vertrekken.

‘Tegen de middag kwamen we in Kiewit bij het kasteel aan. Het was prachtig weer ... We moesten ons in rijen opstellen en zij die in het leger waren geweest, moesten een stap voorwaarts zetten. Zij kregen een wapen en moesten schildwachten zijn rond het domein. Niet lang nadien werd een kar met paard op het terrein gereden, dat werd buitgemaakt op de vluchtende Duitsers. Op de kar zaten een paar Duitse soldaten, die in de kelder werden opgesloten en ook wapens en munitie die weer verder werd verdeeld. Ik herinner mij ook dat er een camionette stond op het terrein, toebehorend aan de gendarmerie van Herk-de-Stad met daarin uniformen uit een soort zakkenstof, die gelukkig niemand aangetrokken had⁵⁷’.

De Duitse omsingeling te Kiewit, 5 september 1944

Tegen de middag maakten de *SS-Landstorm*⁵⁸ en de *Fallschirmjäger* zich klaar voor een aanval op de Kiewitdreef. Jean Coemans⁵⁹, adjunct sectoroverste van het *Geheim Leger* uit Hasselt⁶⁰, gaf aan de gewapende weerstanders het bevel om post te vatten in de gracht die door het bos loopt. De niet bewapende manschappen kregen de raad om in het geval dat ze overrompeld zouden worden, ze moesten terugtrekken in oostelijke richting, naar Bokrijk of Zonhoven.

Jean Coemans (1915-2007) collectie André Smeets

Al bij de eerste confrontatie met de Duitsers moesten de weerstanders gaan vluchten om zich te verstoppen in bos en veld.

In de krant *Het Belang van Limburg* van 6 oktober 1944 stond een ooggetuigenverslag van een anonieme weerstander⁶¹. Hij gaf een aantal details over het treffen met de Duitsers te Kiewit op dinsdag 5 september 1944 :

‘... Omstreeks 11 u kwam er een wagen uniformen aan, die begeleid was door eenige rijkswachters. Deze waren ondanks vele moeilijkheden doorheen de Duitschers geraakt. Vervolgens kwam een groep gewapende “Witten” aan. Om 12 u. arriveerde de leider, die ons aanstonds in secties verdeelde (...) Plotseling werden twee karren met vier Duitschers gesignaleerd. De gewapende groep trok er op af. Ze schoten een Duitscher dood; één kon ontsnappen en twee andere werden gevangen genomen. In de kar vonden we een 30-tal geweren en mitailleuzen, munitie en handgranaten.

Daarna trokken we op het kasteel af, namen het in en de Duitschers werden gevangen gezet in een varkenshok⁶².

De schoten echter die wij op de twee karren gelost hadden, hadden de Duitschers op den steenweg doen opkijken en plotseling kwam een juffrouw ons verwittigen :”Vlucht allen weg ! want de Duitschers zijn U aan ’t omsingelen”. Daar we geen wapens bezaten moesten we het kasteel verlaten en ons in de bosschen verspreiden (...) De Duitschers naderden het kasteel. Alles was stil, doch ze hoorden een verdacht gerucht in het varkenshok. De grijze heeren vonden het niet beter dan er ’n aantal handgranaten in te werpen, zoodat ze hun eigen volk doodden.

We lieten hen toch niet begaan, want van uit de bosschen zijn we tot 5 uur (17u) blijven schieten. We waren dus gansch uiteengeslagen. Een groep vluchtte op Zwartberg af, een andere op Houthalen; nog anderen op Zonhoven en zoo verder (...)

Onze mannen die op Houthalen afrokken, bonden den strijd aan met de Duitschers. Ze werden omsingeld, doch konden de Engelschen verwittigen, die onmiddellijk hulp boden. De Duitschers werden teruggeslagen ...’

De achterhoede

De omsingeling van de bossen rond het kasteel van Kiewit door *Fallschirmjäger* werd catastrofaal voor Antoine Jans, die met vijf medestanders de aftocht van hun makkers moest verzekeren. Hij had daarvoor drie handgranaten ter beschikking, maar wist niet hoe ze te gebruiken. De achtergebleven weerstanders werden overmeesterd en gearresteerd.

Antoine Jans uit Heusden

De gevangenen werden aan de dakgoot van het kasteel vastgemaakt en gehangen. Antoine Jans, die in het bezit werd gevonden van de granaten, werd stevig ondervraagd en met de bajonet gemarteld, totdat hij aan zijn verwondingen overleed.

In de *Mittagmeldung* van 6 september 1944 van het *General Kommando* van het 88ste Duitse Legercorps te Bilthoven⁶³ : “ *1 Terrorist erschossen*”.

De *Fallschirmjäger* arresteerden in Kiewit ook verzetsman Theodoor Peeters uit Herk-de-Stad⁶⁴ en voerden hem gevangelijk mee naar As. Hij werd lange tijd als vermist opgegeven. Zijn lijk werd pas twee jaar later in oktober 1946, in de bossen van As teruggevonden⁶⁵.

Theodoor (Dokke) Peeters uit Herk-de-Stad

Jean Franssens vertelde verder :

‘Voor ons was het zaak om uit de handen van de Duitsers te blijven en vliegensvlug gaf ik mijn groep van 20 man de raad hun witte overalls uit te doen en samen met hun wapens onder de bladeren te verstoppen.

Wij maakten de afspraak om in kleine groepjes het bos te verlaten.

Henri Creten en ik zouden voorop gaan, op een goede 100 m zou het tweede groepje volgen, enz... Achter ons volgden de gebroeders Florent en Louis Pollaris, in het gezelschap van sectie-overste Raymond van Wing en Marcel Vanerum.

Rechts : Marcel Vanerum

Links : Florent en Louis Pollaris

‘Wij gingen door het bos richting de kasteeldreef. Ik wist dat er tegenover de dreef een veldweg lag. Toen we heelhuids op die veldweg kwamen, hielden we ons zo kort mogelijk tegen de haag. Een gat in de haag nodigde ons uit om er door te kruipen. We kwamen in een weide terecht met her en der enkele grote struiken. Voorzichtig gingen we langs de struiken naar de uitgang, totdat ik een paar laarzen onder een struik zag uitsteken. Eer we het beseften werden we omringd door een achttal Duitsers. We moesten onze pas laten zien. De mijne was vals omdat ik gezocht werd als werkweigeraar, maar dat werd niet opgemerkt.

Ze vroegen ons waar wij naartoe gingen. “Naar mijn zus die hier wat verderop woont”, zei Henri. Gelukkig had Henri Creten als trambestuurder een zekere vrijheid. Ook werden we gefouilleerd op wapens, die we gelukkig in het bos verstopt hadden. Toch kregen we een bewaker mee om te controleren of we de waarheid wel spraken.

Toen we op het punt stonden de weide te verlaten, zag ik onze vier kameraden de weide betreden. Gelukkig stond onze bewaker met de rug naar hen toe, anders waren we op onze stappen moeten weerkeren.

Hadden zij dan niet gezien dat wij dadelijk omsingeld en gecontroleerd werden ? Hadden zij niet gezien dat wij afgetast werden ? Niemand zal het ooit weten. In ieder geval werden zij samen afgevoerd.

De vier gearresteerde weerstanders waren : Raymond Van Wing⁶⁶, Louis en Florent Pollaris⁶⁷ en Marcel Vanerum⁶⁸.

Links : sectie-overste Raymond Van Wing

Ondertussen kwamen Jean Franssens en Henri Creten aan bij het huis van zijn zus, die getrouwd was met Louis Valkeneers uit Kiewit. De Duitse bewaker was overtuigd en liet hen achter. Toen Louis Valkeneers bij een boer uit de buurt melk wilde gaan halen, zag hij dat in de boerderij de hoofdman van de Duitsers was ingekwartierd en dat de vier weerstanders voor hem geleid werden.

Omstreeks 18 u gaf hij het bevel om de vier mannen te fusilleren in het bos, vlakbij de steenweg.

Aanvankelijk stond er een eenvoudig houten kruis op de executieplaats in Kiewit © foto auteur 19.12.2021

In augustus 2000 verscheen een interview in de *Weekkrant* editie Hasselt met Eugène Thiery uit Herk-de-Stad, die tijdens de Duitse bezetting verbindingsoverste was van de BNB, het *Geheim Leger*. Thiery vertelde in het artikel dat een Kiewitenaar⁶⁹ ooggetuige was geweest van de terechtstelling van vijf weerstanders en hoe zij hun eigen graf hadden gedolven⁷⁰.

Het betreft getuige Robert Claesen uit Kiewit, die hierover een manuscript had overgemaakt aan Eugène Thiery⁷¹. De vier weerstanders die op 5 september 1944 om 18 u standrechtelijk werden gefusilleerd, droegen hun witte uniform niet bij hun aanhouding. Zij werden daarom door de Duitsers als vrijeschutters behandeld, wat blijkt uit de Duitse overlijdensakten :

“4 Belgier wegen Besitz von Freischärler Uniform und Waffen erschossen”.

Alexandra Snoekx was sergeant BNB te Hasselt en koerierster voor Tony Lambrechts.

Alexandra Snoekx en Eugène Thiery in Herk-de-Stad.
Later werden ze man en vrouw, collectie Joseph Thiery

In de namiddag van 5 september 1944 bracht zij per fiets gecodeerde berichten over van rijkswachter en sectoroverste Gustaaf Béazar te Rotem⁷² naar Tony Lambrechts.

Bij haar terugkeer uit Rotem werd zij in Kiewit staande gehouden door zwaarbewapende Duitse troepen, die haar zeiden dat er zich *terroristen* schuilhielden in de bossen. Ze mocht echter vertrekken en ontmoette daarna een vluchtende weerstander die op weg was naar het huis van zijn schoonouders in het gehucht Boekt te Zolder. Daar trof zij luitenant Eugène Thiery en drie andere leden van de BNB Herk-de-Stad, die haar informeerden over de ontsnapping uit Kiewit⁷³. Alexandra Snoekx trouwde na de oorlog met Eugène Thiery. Tony Lambrechts had ondertussen het provinciaal hoofdkwartier van het *Geheim Leger Limburg* verplaatst naar Hasselt, tegenover het postkantoor.

Woensdagavond 6 september 1944 in Kiewit

Louis Strijckers was in de avond van 6 september 1944 alleen in het dorp van Kiewit op verkenning gegaan, gekleed in burger. Daar was hij omstreeks 22 u aan de kerk onverwacht op een patrouille gestuit van Nederlandse SS-ers, die hem streng ondervroegen. Strijckers verzon een verhaal dat hij bij een boer boter was gaan vragen, maar de boer en zijn vrouw konden zijn alibi niet bevestigen. De SS-ers sloegen Louis Strijckers met hun geweerkolven in zijn gezicht, waardoor hij een oog verloor.

Hij kreeg een kogel in de buik en zijn beulen lieten hem zieltogend achter, nadat ze de schuur van de boer in brand hadden gestoken. De boer vluchtte met zijn gezin uit de boerderij en bij

zijn terugkeer zag hij dat ze de weerstander hadden begraven. Enkele dagen later werd het lijk van Louis Strijckers overgebracht naar het *Rode Kruiscentrum* in Hasselt aan het stadhuis.

Louis Strijckers was leerkracht Duits en economie aan het Koninklijk Atheneum van Hasselt, dat tijdens de laatste

oorlogsdagen bezet was door Duitse troepen⁷⁴. Hij woonde met zijn vrouw en zijn twee kinderen Jean en Robert in de Weggevoerdenstraat⁷⁵.

Bij de mobilisatie in 1940 was hij reserveofficier geweest en na de capitulatie vervoegde hij de geheime inlichtingendienst⁷⁶.

Houthalen, donderdag 7 september 1944

Donderdag 7 September 1944 was de dag van de opmars van de geallieerden voor vele Limburgse gemeenten ten westen van het Albertkanaal : Hasselt en Herk-de-Stad werden die dag bevrijd door Amerikaanse tanktroepen⁷⁷ en Britse troepen waren in de buurt van Kiewit. Enkele leden van het *Geheim Leger* waren die donderdagmorgen vanuit Kiewit in de richting van Houthalen getrokken om de *NV Koolmijn Helchteren & Zolder* daar te vrijwaren, samen met directeur ir. Louis Lycops.

Een Duitse motorrijder pendelde op de rijksweg en de weerstanders beschoten hem, waardoor hij aan zijn hoofd gewond in een gracht terecht kwam. Hij verweerde zich nog met zijn pistool maar werd kort daarop met een salvo van een machinepistool afgemaakt.

Nadat de weerstanders hem ter plaatse hadden begraven en zijn motorfiets hadden meegenomen, kwam er versterking van Duitse zijde aan.

Zij beschoten de directeur en de weerstanders, waarbij de Nederlandse gebroeders Amandus Beerten (°Kerkrade, 9.7.1912 +Houthalen, 8.4.2003) en Louis Beerten (°Kerkrade-NL, 27.4.1911), beiden mijnwerkers, gekwetst werden⁷⁸.

Weerstander Louis Beerten, collectie Karin De Greeve, Hasselt

Britse troepen, die in de buurt waren, boden onmiddellijk weerwerk en zorgden ervoor dat de Duitsers de aftocht bliezen⁷⁹.

Weerstander Louis Beerten⁸⁰ was echter van nabij beschoten en sneuvelde ter plaatse.

Achteraf gezien

Bevelhebber Tony Lambrechts stelde twee rapporten op dd. 9 en 19 september 1944⁸¹.

Jules Van Wing moest op 9 september 1944 naar de school van de *Broeders van Liefde* te Hasselt in de Lazarijstraat⁸² gaan voor de identificatie van zeven gesneuvelde weerstanders. Hij herkende onder de vier opgegraven lijken dit van zijn broer Raymond Van Wing.

Rechts vooraan in witte salopette : Jules Van Wing in Hasselt, 16.9.1944 collectie Poitevin, Herk-de-Stad.

Op zaterdag 16 september 1944 werd in een rouwkapel van de school in de Lazarijstraat te Hasselt een begrafenisplechtigheid gehouden voor de vier gesneuvelde Herkenaren en de Hasselaar Louis Strijckers.

Eresaluut aan de gesneuvelde weerstanders, Hasselt 16.9.1944

Vervolgens werden de vier gevallen weerstanders uit Herk-de-Stad in een Amerikaans voertuig van Hasselt naar hun laatste rustplaats gebracht in Herk-de-Stad.

Leden van het Geheim Leger van de sector Herk-de-Stad droegen de lijkkasten naar de begraafplaats, 16.9.1944 collectie Poitevin.

Op vrijdag 6 oktober 1944 vergaderden de leiders van de erkende weerstandsorganisaties te Brussel onder voorzitterschap van Marcel Grégoire⁸³, luitenant-kolonel van het *Onafhankelijkheidsfront* over de inlevering van wapens⁸⁴. Op 15 oktober 1944 werd de Belgische weerstandsorganisatie ontwapend en gedemobiliseerd op bevel van de Amerikaanse opperbevelhebber generaal Dwight Eisenhower.⁸⁵

Verbroederingen, gedenktekens en herdenkingen van het Geheim Leger

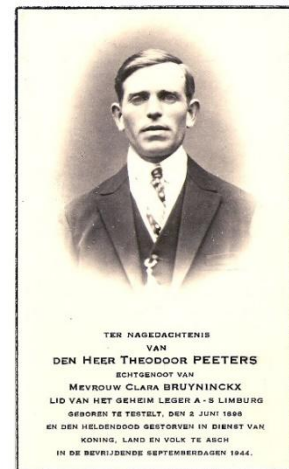
Op zondag 31 maart 1946 vond te Hasselt in café *Central* aan de Koning Albertstraat, de stichtingsvergadering plaats van de *Verbroedering der sectoren Hasselt, Herk-de-Stad en schuiloord Kiewit van het Geheim Leger*⁸⁶. Op zondag 2 juni 1946 werd officieel het vaandel van deze verbroedering ingewijd op het stadhuis van Hasselt, waarna een optocht plaatsvond naar Kiewit⁸⁷. Eugène Thiery was lange tijd ondervoorzitter van deze vereniging⁸⁸.

Op zondag 6 oktober 1946 werd te Wijer het provinciale *Lambrechts-monument* ingehuldigd in aanwezigheid van talrijke leden van het *Geheim Leger*⁸⁹.

Wijer, Lambrechtsmonument © Freddy Hamonts, 2.4.2015

Op zaterdag 26 oktober 1946 werd het stoffelijk

overschot van de lang vermiste verzetsman Theofiel Peeters vanuit As naar Herk-de-Stad gebracht om in de jongensschool op de markt opgebaard te worden voor een laatste groet. De begrafenisplechtigheid vond plaats op maandagvoormiddag 28 oktober 1944 in de Sint-Martinuskerk, voorgedaan door deken Boelen⁹⁰.

De gemeenteraad van Herk-de-Stad besliste op 18 maart 1950 om op het kerkhof een oorlogsmonument op te richten voor de gevallen van de Tweede Wereldoorlog. Dit grafmonument werd op 11 november 1950 ingewijd door deken Gaston Van Herck in aanwezigheid van toenmalig burgemeester dr. Alfons Vreys en de gemeenteraad⁹¹.

Herk-de-Stad kerkhof © auteur 9.11.2021

De plechtigheid werd talrijk bijgewoond door oud-strijders en verzetslieden uit Herk-de-Stad, waarbij Tony Lambrechts een rede hield.

Herdenkingsprentje gesneuvelden van Herk-de-Stad collectie Erfgoedcel Herk-de-Stad

Tony Lambrechts stierf te Hasselt op woensdagnamiddag 24 maart 1976. Zijn plechtige uitvaart vond plaats in de Sint-Quintinskathedraal te Hasselt op maandag 29 maart 1976. Hij werd begraven in het familiegraf op het kerkhof te Wijer⁹².

Op 22 april 2012 werd aan de Zevenheldenlaan te Herk-de-Stad een herdenkingsteen ingewijd voor zeven gesneuvelden helden, een initiatief van Jean Vanisterdael, voorzitter van de oud-strijdersvereniging.

Met dank aan : Karin De Greeve (Hasselt), Freddy Hamonts (Ulbeek), Jef Muysers (Genk), André Smeets (Erfgoedcel Herk-de-Stad), André Somers (Schakkebroek), Jos Sterk (Hasselt), mr. Jozef Thiery (Roeselare) en Cyrielle Wendrix (Halen).

Kaftontwerp van Freddy Hamonts
Van niet alle foto's konden de auteurs worden achterhaald

© Alex Marut alex.marut@telenet.be
Genootschap voor de Studie van de Tweede Wereldoorlog in Limburg

Genk, zaterdag 15 januari 2022

Jaarlijkse bijeenkomst van de leden van de Nationale Strijdersbond Groot Herk te Schulen op 11.11.2021 onder voorzitterschap van oud-burgemeester Paul Buekers, in aanwezigheid van huidig burgemeester Bert Moyaerts, André Somers (Schakkebroek), Cyrielle Wendrix (Halen) en Etienne Gemis (Herk-de-Stad) en de vaandeliers van de Vriendenkring.

© foto auteur 11.11.2021

Eindnoten

¹ BOGERS, L., *Genk, 60 jaar na de bevrijding*, Heemkring Heidebloemke Genk, 2004, p. 46.

MARUT, A., *Oorlogsheriningen*, Heemkring Heidebloemke Genk, jg. 79 nr. 2/2020.

ALENUS, W., *How, US82 Armored Recce Battl*, Oorlogsdagboek september 1944, Samizdat 1998.

² Brian Gwynne Horrocks (°Ranikhet-IND, 7.9.1895 +Chichester, 4.1.1985).

³ Jean Baptiste Piron (1896-1974) was de commandant van de Belgische 1ste Infanteriebrigade, die onder bevel van de 49ste Divisie van het Britse 2de Leger vanuit Frankrijk was opgerukt om Brussel te bevrijden.

Vervolgens werd deze eenheid naar Limburg gestuurd om op 7.9.1944 deel te nemen aan *Operation Market Garden* in Noord-Limburg in de frontlijn Beringen-Heusden-Helchteren-Hechel.

⁴ RUTTEN, M., *Oorlog in Limburg, Markante feiten tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Tongeren, 1995, p. 218.

⁵ Kurt Student (°Birkblok-D, 12.5.1890 +Lemgo-D, 1.7.1978) was *General der Flieger* en hoofd van het *Luftlandekorps* tijdens de invasie in mei 1940. In de nazomer van 1944 kreeg hij als *General-Oberst* het bevel over de *Fallschirmjäger*-eenheden tijdens *Operation Market Garden*.

⁶ Albert Lefèbvre (°Hasselt, 16.3.1886) was pilotenhelper bij de organisaties *Comète* en *Evasion* in Hasselt.

⁷ VUYLSTEKE, T., *Limburgs verzet kreeg gestalte in een café*, Het Belang van Limburg dd. 0.6.1982, collectie Jef Muysers Genk.

Aanwezigen : adjudant Pierre Hick uit Tongeren, adjudant Gerard Venken uit Hasselt, adjudant-pelotonschef Jean Maesen uit Maasmechelen, 1ste sergeant-majoor Leon Theunissen uit Leopoldsburg, 1ste sergeant-majoor Marcel Royers uit Neerpelt, 1ste sergeant René Lambrechts en zijn broer Tony Lambrechts uit Wijer, 1ste sergeant Henri Theunissen uit Hasselt, 1ste sergeant Roger Tilliard uit Sint-Truiden, wachtmeester 2de klas van de rijkswacht Gustaaf Béazar uit Kessenich, schrijnwerker Guillaume Claes uit Hasselt, onderwijzer en reserve-onderluitenant Martin Vrijens uit Waterschei-Genk.

⁸ STERK, J., *De Tweede Wereldoorlog in Hasselt*, Boek 3, Tienen, 2019, p. 94.

Tony Lambrechts woonde destijds in de Kerkstraat van de wijk Runkst te Hasselt, nabij de Sint-Hubertuskerk, en dus ook in de buurt van de Gaarveldstraat.

⁹ Ernest Lefevre (°Hasselt, 12.2.1905), oud-adjudant van het Belgisch leger was IAD-agent te Hasselt.

THEUNISSEN, H., *Het leven van een Nacht und Nebel*, NSB Kortessem, 1995, p. 200.

Ernest Lefevre overleed in het kamp Schandelah (Nedersaksen-D), een *Aussenlager* van het concentratiekamp Neuengamme.

¹⁰ Lijst van overleden Belgen website [Flossenbürg / Saal am Donau \(anneautin.eu\)](http://Flossenbürg/Saal%20am%20Donau%20(anneautin.eu))

¹¹ Antoine Lambrechts (°Wijer, 20.8.1911) was 1ste sergeant geweest bij het Belgisch leger ten tijde van de mobilisatie van mei 1940 en was uit krijgsgevangenschap teruggekeerd.

¹² Ibidem, p. 85.

¹³ RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, Tongeren, 1993, pp. 245 en 258.

De villa was bewoond door de verzetsstrijdster Marie Nijssen (°30.3.1892 +11.6.1957) en haar moeder Gabrielle.

¹⁴ X., *Nog elke dag in die hel*, Het Belang van Limburg dd. 16.6.2001.

X., *Overval op het hoofdkwartier G.L. te Zelem op 30 juni '44*, Brochure van de *Confederatie der Verboderingen van het Geheim Leger Limburg*, Dag van het G.L., Hasselt, 7.9.1969.

RUTTEN, M., *Oorlog in Limburg, markante feiten*, o.c., p. 80.

Nadat de Duitsers op 3.5.1944 een razzia hadden georganiseerd op het ouderlijk huis Lambrechts te Wijer, werden vader Theo en zijn dochter Augusta gevangelijk overgebracht naar de gevangenis van Hasselt.

Op 10.6.1944 organiseerde René Lambrechts met een stoottroepcommando van de BNB een actie waarbij vader Theo en zus Augusta bevrijd werden, maar waarbij René en enkele van zijn medestanders omkwamen.

In de nacht van 29 op 30.6.1944 hielden de Duitsers en de *Sicherheitsdienst Nebenstelle Hasselt* onder leiding van Max Günther (alias van Emiel Van Thielen uit Antwerpen) een razzia op het schuiloord *Sint-Jansberg* in de villa Claes te Zelem, waar het *Geheim Leger Limburg* haar provinciaal hoofdkwartier had.

Theophil Lambrechts (°Wijer, 9.6.1879), vader van provinciaal leider Tony Lambrechts, werd tijdens de inval dodelijk getroffen in de borst, terwijl twee weerstanders werden gekwetst. Edouard Visschers, alias *Petit*

(°Bassenge, 10.2.1923) en haarkapper Joseph Vandebriel (°Hasselt, 16.6.1909) kregen ter plaatse het genadeschot. Hetzelfde lot was de aangehouden Gerard Venken (°Turnhout, 26.12.1901) beschoren. Hij was als 1ste adjunct van het provinciaal commando van het *Geheim Leger*, op 25.6.1944 te Mulheim-Lanklaar door de

---

Sicherheitsdienst en de *Dietsche Militie* gearresteerd, samen met Theo Oenssels. Ook de in mei 1944 uit Groot-Brittannië (Bedford) gedropte inlichtingsagent kapitein André Falesse (alias *Jack* en *Velutus*) en marconist luitenant Marcel Becquart (alias *Bob*, *Patroclus* en *Bracelet Red*) waren opgepakt. Tijdens de ondervragingen, gepaard gaande met onmenselijke foltering, werden deze weerstanders gedwongen om het schuiloord in Zelem te verraden.

In Zelem werd Gerard Venken geconfronteerd met de aanwezige weerstanders en vervolgens geëxecuteerd. De eveneens gekwetste gebroeders Louis Lambrechts (°Wijer, 14.1.1913) onderwijzer en Edmond Lambrechts (°Wijer, 14.5.1920) kleermaker, werden 's anderendaags gefusilleerd op het Duits *Geheim kerkhof* te Hechtel. Theo Oenssels uit Meeswijk (°Maasmechelen, 20.12.1901) werd op 15.7.1944 gefusilleerd op de schietbaan te Hasselt. Werden aangehouden : Augusta Lambrechts (°Wijer, 2.8.1914 +Nieuwerkerken, 11.3.2007), haar vriendin Irma Franssen (°Halen, 30.12.1908 +Genk, 12.10.2000) en diens echtgenoot Emiel Joseph Caubergs (°Loksbergen, 28.4.1910 +Genk, 7.12.1987), die jachtwachter was in de villa op de Sint-Jansberg. Ook Marguerite (*Rita*) Abeels, schoonzus van Irma Franssen werd opgepakt. De vrouwen werden naar het concentratiekamp Ravensbrück getransporteerd, maar overleefden de hel. Leider Tony Lambrechts en zijn stafmedewerker Guillaume Claes uit Hasselt, slaagden erin te ontsnappen.

¹⁵ René Carlens (°Herk-de-Stad, 12.6.1911 +Herk-de-Stad, 22.2.2001) was de schoonbroer van Henri Creten (°Hasselt, 28.9.1903). René Carlens had een slagerij in Herk-de-Stad.

STRUBBE, F., *Geheime oorlog 40/45*, 1992, p. 96. Beiden waren inlichtingsagenten van het netwerk Luc/Marc.

¹⁶ RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, p. 222.

¹⁷ Veldmaarschalk Walter Model (1891-1945) was bevelhebber van *Heeres Gruppe B* en verplaatste zijn hoofdkwartier tijdens *Operation Market Garden* naar Oosterbeek bij Arnhem.

¹⁸ De *Funkabwehr des Oberkommandos der Wehrmacht* was gespecialiseerd in het onderscheppen en decoderen van vijandelijke berichten. Ze speelden deze informatie door naar het opperbevel te Chaudfontaine.

¹⁹ Friedrich Christiansen (1879-1972) was *General der Vliegers* en opperbevelhebber van de *Wehrmacht* in bezet Nederland.

²⁰ RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, p. 219. *Oberkommando des Heeres Gruppe B röm Ic nr. 2734/'44g.ondertekend door Model*.

²¹ ALENUS, W., *De mobilisatie van het Geheim Leger in Limburg in september 1944*, Limburg-Het Oude Land van Loon jg. 83/2004, p. 198. Willy Alenus (°Hasselt, 5.10.1932 +Oostende, 23.12.2021).

²² Op 18.10.1907 ondertekenden 44 landen het *Verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land* tijdens de *Vredesconferentie* in Den Haag (NL).

²³ BONNEUX, P. & C°, *De Tweede Wereldoorlog in Groot-Herk 1939-1945*, 2012, p. 202.

²⁴ In het kerkdorp Thiewinkel, huidige deelgemeente van Lummen, stond het 19de eeuwse kasteel *Het Lagendal* met twee eikendreven. Het kasteeldomein dat ook bekend was als kasteel *Sint_Paulus* kreeg een culinaire reputatie doordat sterrenkok Tony Robyns-Oversteyns (1946-2008) er in de jaren '70 zijn restaurant *Hove Saint-Paul* uitbaatte, dat in april 2010 definitief de deuren sloot. Sinds januari 2021 opende chef Bo Minten er het restaurant *de Bosch*, Rekhovenstraat 20.

²⁵ MARUT, A., *Weerstanders in de pilotenhulprijn te Herk-de-Stad tijdens WO II*, Heemkunde Limburg, nr. 2/2019. Romain Leenaers (°Loksbergen, 30.12.1923 +Geetbets, 4.4.2020) maakte als brigade-overste deel uit van de *BNB Secteur Herk-de-Stad* onder commando van sectoroverste René Carlens.

²⁶ P.V., "*Dolle Dinsdag*" in *Nederland*, De oorlogskranten deel 53.

Radio Oranje had op 5.9.1944 foutieve berichten verspreid over de bevrijding van Breda, die opgepikt werden door de minister-president Gerbrandy, maar ook door de Duitse bezetter.

²⁷ SMEETS, A., *Romain Leenaers en René Huybrechts, 75 jaar bevrijding*, Gemeentemagazine 3540 Herk-de-Stad editie november-december 2019, pp. 5 en 21.

²⁸ De congregatie van de *Broeders van Liefde* had destijds in het Sint-Ferdinandklooster te Lummen een *medisch-pedagogisch instituut voor opvoedbare mentaal gehandicapte kinderen* ingericht, met een vak- en tuinbouwschool. Het is tegenwoordig het *Koninklijk Orthopedagogisch Centrum*, campus Lummen, gelegen in de Sint-Ferdinandstraat 1.

²⁹ Bidprentje Georges Louis Morren (°Donk, 11.9.1919), collectie André Smeets.

³⁰ BONNEUX, P. & C°, o.c., p. 280.

³¹ ALENUS, W., *Dolle dinsdag, bloedige Kiewit (5september 1944)*, Oostende, 2003, pp.1 en 2.

³² Drie bataljons *Fallschirmjäger* behoorden sinds augustus 1944 tot de *Kampfgruppe Major Friedrich Hübner*, die in september 1944 werden toegevoegd aan *Fallschirmjäger Division Erdmann* :

Het 1ste *Bataljon Fallschirmjäger* stond onder bevel van *Major Ulrich Mathaeas* (1911-1994);

Het 2de *Bataljon Fallschirmjäger* stondbevel van *Hauptmann Heinrich Wörner* (1914 +5.10.1944).

³³ Rudolf Löytved-Hardegg (°Konya-TR, 17.7.1905 +Nürnberg, 4.12.2003).

³⁴ BOGERS, L., *Genk, 60 jaar na de bevrijding (1944-2004)*, Genk, 2004, p. 46.

SS-Obergruppenführer Wilhelm Reinhard (1869-1955), generaal van 88ste *Armeekorps* en *SS-Gruppenführer*

Richard Jungclaus (1905-1945) hielden een inspectie ter plaatse.

Het 88 AK had destijds een hoofdkwartier in Bilthoven (provincie Utrecht-NL).

³⁵ Website www.Elspeethistorie.nl Max Gebhardt was een SS-officier die tussen mei 1942 en augustus 1943 *Standortkommandant* was in het concentratiekamp Auschwitz-PL. In september 1944 voerde hij als SS-*Sturmbannführer* het commando over de *Landwacht* in Nederland. Hij werd op 9.12.1944 te Elspeet (NL) door eigen troepen neergeschoten bij een Duitse wachtpost.

³⁶ In memoriam, Het Belang van Limburg dd. 17.6.1999.

Jan Vennekens (°Oostham, 13.9.1906 +Sint-Truiden, 1.4.1999).

³⁷ Frans Vandingenen was rijkswachter van de brigade Herk-de-Stad, waarvan Vandecruys brigadecommandant was, een anti-Duitse rijkswachter. Na de bevrijding werd Vandingenen ervan verdacht om een dubbele rol gespeeld te hebben (klachten van René Dendas en Clément Jacobs).

³⁸ NIJS, J., *Een brug meer of minder*, Hasselt, 1999.

De metalen klinknagelbrug van de Duitsers werd bij hun aftocht op 8.9.1944 opgeblazen.

³⁹ Verklaring van André Somers uit Schakkebroek (Herk-de-Stad) dd. 16.12.2021.

⁴⁰ MARUT, A., *De migratie van de stam Poitevin, Van Picardië naar Limburg*, 2007, p. 26.

Hubertus Odilon Poitevin (°Rummen, 14.7.1883 was de zoon van Julius Thyophilus Casimirus Poitevin en Maria Carolina Grauls uit Rummen. Odilon Poitevin hertrouwde in 1916 met Victorina Schip.

⁴¹ Raymond Van Wing (°Herk-de-Stad, 12.9.1915).

⁴² THIERY, E., *Historiek Geheim Leger Herk-de-Stad*, p.

⁴³ Ibidem, p. 65. Jozef Victor Joannes Vanhove (°Herk-de-Stad, 27.7.1919 +Herk-de-Stad, 18.6.1946) was de zoon van Joannes Ludovicus Vanhove en Catharina Mechtildis Rubens uit Herk-de-Stad.

Hij was in 1940 gemobiliseerd en medio mei 1940 krijgsgevangen genomen. Hij sloot bij de weerstand aan na zijn terugkeer.

⁴⁴ Louis Lambert Pollaris (°Herk-de-Stad, 10.4.1918) en Florent Pollaris (°Herk-de-Stad, 27.6.1920).

⁴⁵ Maurice Vanmechelen (°Herk-de-Stad, 30.12.1920 +Herk-de-Stad, 10.9.1976).

⁴⁶ Joseph René Marcel Vanerum (°Herk-de-Stad, 11.10.1922).

⁴⁷ Niet geïdentificeerd.

⁴⁸ Medaille van de Weerstand, KB van 27.11.1950 en medaille van oorlogsvrijwilliger-strijder, KB van 25.2.1969.

⁴⁹ Het pistool werd afgestaan aan auteur en geïmmatriculeerd te Genk op 19.9.1990, waarna het op 18.7.2008 ingevolge wetswijziging te Luik op de Proefbank voor vuurwapens werd onbruikbaar gemaakt.

Op 2.4.2010 werd het pistool afgestaan aan Joachim Deveux, kleinzoon van François Poitevin.

⁵⁰ VSDH, *NVI voor de oorlogsinvaliden*, Het Laatste Nieuws dd. 25.10.1989.

Jean Franssens (°Menneval-F, 3.2.1921 +Diest, 18.3.2005) was oud-strijder 1940-1945. In 1966 werd hij secretaris en in 1981 voorzitter van het *Nationaal Verbond voor Oorlogsinvaliden* (NVI) van het gewest Herk-de-Stad. In 1989 werd hij provinciaal voorzitter van NVI. Hij werd begraven te Herk-de-Stad.

⁵¹ Henri Creten (°Hasselt, 28.9.1903) woonde te Herk-de-Stad, Sint-Truidersteenweg.

⁵² BONNEUX, P. & C°, o.c., p. 256.

⁵³ Het Belang van Limburg dd. 17 en 18.9.1944.

⁵⁴ Antoine Stephaan Jans (°Hasselt, 22.1.1925) was mijnwerker te Zolder, maar woonde in Heusden.

⁵⁵ Jan Swijns (°Paal, 1.9.1924 +Heusden-Zolder, 2.2.2010) woonde in Heusden.

⁵⁶ Documentatie, verzameling Karin Degreeve, Hasselt.

⁵⁷ REECKMANS, R., *September 1944 – De Witte Brigade in Kiewit*, Heusden-Zolder zonder datum, verzameling Karin Degreeve, Hasselt.

⁵⁸ BROCATUS, S., *Gegeerd groen, 40 jaar domein Kiewit*, 2016, p. 42.

⁵⁹ Jean Coemans (°Luik, 14.3.1915 +Hasselt, 6.3.2007) was oud-strijder 1940-1945.

⁶⁰ Henri Keunen (°Sint-Huibrechts-Lille, 24.3.1922) was brigade-overste GL te Hasselt en aanwezig in Kiewit.

⁶¹ H.B., *De Witten op Kiewit*, Het Belang van Limburg dd. 6.10.1944.

⁶² Achter het kasteel van Vroonen was er een herenboerderij met varkenshokken.

⁶³ ALENUS, W., *Kiewit (5 september 1944)*, Oostende, 2005. Louis Jean W.J. Strijckers (°Hasselt, 21.3.1911).

⁶⁴ BONNEUX, P. & C°, o.c., p. 271. Theodoor Peeters (°Testelt, 2.6.1898) was getrouwd met Clara Bruyninckx en was vader van 9 kinderen.

⁶⁵ SMEETS, A., *1944-2019, 75 jaar bevrijding in Herk-de-Stad*, 3540 Gemeentemagazine Herk-de-Stad november-december 2019, p. 21.

X., *In memoriam – Th. Peeters van Herk-de-Stad*, Het Belang van Limburg dd. 29.10.1946.

De begrafenis vond plaats in Herk-de-Stad op 26.10.1946.

⁶⁶ Raymond Van Wing (°Herk-de-Stad, 12.9.1915).

⁶⁷ Louis Pollaris (°Herk-de-Stad, 10.4.1918) en zijn broer Florent Pollaris (°Herk-de-Stad, 27.6.1920).

⁶⁸ Marcel Vanerum (°Herk-de-Stad, 11.10.1922).

- ⁶⁹ STERK, J., *De Tweede Wereldoorlog in Hasselt*, Boek 2, Tienen, 2019, p. 120.
Volgens Alfons Steegmans (°Kiewit, 1926) waren er twee ooggetuigen : Alfons Polenus en Maria Celis uit Kiewit.
- ⁷⁰ RUTTEN, Raymond., “*Ze hebben hun eigen graf moeten delven*”, Weekkrant dd. 24.8.2000, Hasselt.
- ⁷¹ Als bijlage opgenomen in de historiek van Eugène Thiery over het *Geheim Leger*, Herk-de-Stad, p. 132.
MARUT, A., *Weerstanders in de pilotenhulprij te Herk-de-Stad*, l.c., p. 9.
Eugène Thiery (°Herk-de-Stad, 27.9.1920 +Hasselt, 19.12.2004) was sinds begin 1941 aangesloten bij de verzetsgroep NKB en besloot ten huize van Henri Creten om onder het commando van René Carlens van het BNB te werken. Sinds 1942 was Eugène Thiery verbindingsoverste van de BNB *Secteur Herk-de-Stad*.
RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, Tongeren, 1993, p. 258.
Eugène Thiery had als radioman uit Herk-de-Stad in contact gestaan met SRA-agent Pieter Joseph Vandenbriel, haarkapper uit Hasselt en stafmedewerker van Tony Lambrechts. Vandenbriel was de contactpersoon voor de BNB bij de inlichtingendiensten *Marc* en *Bayard*, maar sneuvelde tijdens de razzia van 29.6.1944 te Zelem.
- ⁷² Ibidem, p. Gustaaf Béazar (°Aspelaere, 29.7.1908) was eerste wachmeester bij de rijkswachbrigade Kinrooi en sectoroverste BNB te Maaseik, met codenaam *Modest*. Hij had op 5.9.1944 zijn hoofdkwartier gevestigd te Rotem in de Welvaartwinkel, terwijl ongeveer 1200 weerstanders uit het Maasland verzamelden aan de refuge *Libelulle* in Rotem. Daar vond echter ook geen wapendropping plaats.
- ⁷³ Ibidem, p. 298.
- ⁷⁴ STERK, J., *De Tweede Wereldoorlog in Hasselt*, Boek 2, Tienen, 2019, p. 26. In het Koninklijk Atheneum van Hasselt had zich onder de leerlingen een *Churchill Club* gevormd. Destijds was Benoit Van de Poel studieprefect in het atheneum, maar door de Duitse bezetting werd er geen les meer gegeven.
- ⁷⁵ JACOBS, D., *Buren die omkwamen tijdens Tweede Wereldoorlog krijgen gedenkplaat*, Het Belang van Limburg dd. 14.12.2021.
STERK, J., *De Tweede Wereldoorlog in Hasselt*, Boek 1, Tienen, 2019, p. 96. In de Weggevoerdenstraat te Hasselt woonde ook Jean-Pierre Hoebbers, lid van BNB, die moest onderduiken in West-Vlaanderen.
- ⁷⁶ CEYSSENS, J., *Zijn laatste tocht*, Weekblad Kontakt KAHasselt jg. 1 nr. 2/1947. Verzameling Jef Muysers, Genk.
- ⁷⁷ VANSTREELS, F., *Hasselt tijdens WO II : van bezetting tot bevrijding*, 2017.
Hasselt werd vanuit Stevoort bevrijd door tanktroepen van de *Amerikaanse 2nd Armored Division* en het *125th en 113th Cavalry Regiment*.
- ⁷⁸ DEGREEVE, K., *De weerstanders, één voor één*, Hasselt.
- ⁷⁹ H.B., *De strijd der “Witten” te Houthalen*, Het Belang van Limburg dd. 10.10.1944.
- ⁸⁰ Louis Beerten (°27.4.1911) was voordien niet in Kiewit aanwezig geweest.
- ⁸¹ Koninklijk Legermuseum Evere, *Rapporten Geheim Leger Limburg*.
- ⁸² Tegenwoordig is dat de *Vrije Basisschool Tuinwijk* te Hasselt, Lazarijstraat.
- ⁸³ Marcel Grégoire (907-1996) was advocaat en tijdens WO II, journalist van de clandestiene krant *La Libre Belgique*. Hij was luitenant-kolonel van het O.F., maar moest naar Londen vluchten.
In de periode 1945-’46 was hij korte tijd minister van Justitie.
- ⁸⁴ X., *De weerstandsorganisaties willen hun wapens inleveren*, Het Belang van Limburg dd. 8 en 9.10.1944.
- ⁸⁵ *Secret order of the day, by the office of the Supreme Commander*, op 2.10.1944 gericht aan commandant G. Allaert van het OMBR (*Organisation Militaire Belge de Résistance*), collectie P. Morren.
Het bevel tot ontwapening kwam te vroeg, want in het daaropvolgende Duitse tegenoffensief in de Ardennen in december 1944, waren de weerstanders weerloze slachtoffers.
- ⁸⁶ Het Belang van Limburg dd. 30.3.1946.
- ⁸⁷ Ibidem.
- ⁸⁸ S.A.Hasselt, *archief cultuur*, dozen 13.136 – 14.096 – 18.453. De *Verbroedering Geheim leger, schuiloord Hasselt-Herk-de-Stad*, kreeg in 2006 het predikaat koninklijk onder voorzitterschap van Gustaaf Digneffe uit Kortesseem, secretaris Jos Durwael uit Hasselt en penningmeester Maria Smeets uit Hasselt.
- ⁸⁹ Jaarlijks werd een plechtigheid georganiseerd door de *Verbroedering Geheim Leger Limburg*, onder provinciaal voorzitterschap van Henri Ory uit Hasselt en vanaf 1999 door Edmond Mengels van Genk.
- ⁹⁰ Het Belang van Limburg dd. 24.10.1946 en 29.10.1946.
- ⁹¹ Website Herk-de-Stad www.Herk-de-Stad.be
- ⁹² Bidprentje Tony Lambrechts, verzameling Jef Muysers, Genk.